

Uddybning af koncepterne Fælles skridt og Naturvandring

To nye koncepter i Dansk Vandrelaug:

Med projektet *Flere med i fællesskabet* vil vi udvikle to nye landsdækkende turkoncepter, som gennem strategiske partnerskaber og målrettede aktiviteter skal engagere nye grupper i meningsfulde fællesskaber. De to koncepter – Fælles skridt (sundhedsvandring) og Naturvandring – skal tilsammen styrke danskernes trivsel, tilhørsforhold og deltagelse i civilsamfundet.

Projektet skal mangedoble DVL's rækkevidde. I dag deltager 55.000-60.000 personer årligt i DVL's aktiviteter, men disse appellerer primært til vores ældre kernegruppe. I 2030 ønsker vi at kunne tilbyde over 4.000 vandreture årligt og nå mere end 75.000 deltagere – med større diversitet i alder, livssituation og kulturel baggrund.

De nye koncepter er nøglen til denne forandring:

- Fælles skridt er en aktivitet som er nem at starte med, og målrettet sundhedsudfordrede borgere med behov for støtte til at komme i gang med motion og fællesskab – fx ældre, enlige eller borgere i livsovergange.
- Naturvandring fremmer naturforståelse og handlekompetence, og skaber rum for refleksion og engagement i samfundets grønne dagsordener.

Projekt: "Fælles skridt"

Baggrund

DVL oplever en interesse fra kommunerne for at indgå i et samarbejde om brobygningsaktiviteter for borgere med forskellige sundhedsudfordringer. Gåture anerkendes sundhedsfagligt som en skånsom og effektiv måde at styrke både krop og sind på. Gåture kan forebygge og afhjælpe følger af somatisk og psykisk sygdom. Gåture giver frisk luft, mental ro og mulighed for et hyggeligt samvær med andre som del af et meningsfuldt fællesskab, der dermed for mange kan være en vej ud af svær ensomhed.

Den brændende platform

Kommunerne har en udfordring med at få bygget bro for borgere i ex. rehabiliteringsforløb til let tilgængelige, hensyntagende og varige aktivitetstilbud med det formål at skabe trivsel/mindske mistrivsel, motivere til varig fysisk aktivitet og hindre tilbagefald til sygdom.

Vision /Idé

Gå-aktiviteter ses som strukturelt attraktive for kommunerne. Stort set alle borgere uanset sygdom kan gå og aktiviteterne kan let justeres efter formåen. Gå-aktiviteter kan tilrettelægges hvor som helst og i et brobygningsperspektiv er det attraktivt at de ofte kan placeres som del af, eller i direkte forlængelse af, kommunens egne forløb og ud fra egne faciliteter.

Med projektet "Fælles skridt" vil DVL i tæt partnerskab med kommunale sundhedsinstitutioner, styrke overgangen fra kommunale sundheds- og rehabiliterende tilbud til varig civilsamfundsaktivitet.

DVL skal med "Fælles skridt" IKKE være en del af kommunernes gængse forpligtelser over for den enkelte borger, men skal ses som et supplement, der ikke har fokus på helbredelse, men alene er et gå-tilbud - i fællesskab med andre. Det er et motiverende tilbud til varig fysisk aktivitet efter rehabilitering.

Aktivitet (pilotfase/udbredelse)

"Fælles skridt" tages afsæt i gode organisatoriske erfaringer fra et nyligt etableret pilotsamarbejde med Center for Diabetes og Hjertesygdomme og Center for Kræft og Sundhed på Nørrebro i København.

Med nærværende projektforslag etableres en udvidet pilotfase hvor der over det halvandet år samarbejdes med yderligere tre kommunale sundhedsinstitutioner- og projekter placeret i tre andre københavnske bydele.

I et samarbejde mellem DVL og de kommunale sundhedsaktører tilbydes følgende i pilotfasen:

- Etablering af et nyt gå-hold af 10-12 ugers varighed ved hver lokalitet.
- 1-2 "intro -/fyraftensarrangementer" for frivillige turledere, hvor der vil være oplæg fra sundhedsprofessionelle om emner vedrørende borgernes sundhedsudfordringer. Emner kan være mulig sundhedsrisiko ved fysisk aktivitet, træningsparathed, intro til det kommunale forløb mm.
- Afholdelse af DVL Intro kursus med særlig fokus på gå-aktiviteter for udsatte målgrupper.
- Løbende supervision af de frivillige.

Efter det første halvanden års projektfase i København breddes konceptet over yderligere et år ud til minimum yderligere 6-8 DVL-afdelinger med tilhørende kommuner.

Sådan foregår en sundhedsvandring i praksis

På en typisk sundhedsvandring mødes deltagerne i et fast lokalt mødested – fx et sundhedscenter, en aktivitetspark eller et bibliotek – og begiver sig ud på en rute i nærområdet. Ruterne er tilgængelige og overskuelige, med mulighed for pauser og justeringer undervejs. De frivillige turledere har fokus på nærvær, samtale og tryghed frem for præstation. De hilser på alle ved ankomst, går i dialog undervejs og sikrer, at ingen går alene bagest.

Turene integrerer elementer som lette kropsøvelser, fokus på omgivelserne og små refleksionsøvelser – "hvad bemærker du, når du går i stilhed?". Naturen bruges aktivt som ramme for afkobling og sansning, og deltagerne opfordres til at dele oplevelser og finde genkendelse hos hinanden. For nogle skabes turene som en pause fra sygdom; for andre bliver det første skridt mod nye netværk og aktivitetsfællesskaber.

Gåforløbene afsluttes typisk med en samtale om, hvordan deltagerne kan fortsætte i DVL's åbne ture eller andre fællesskaber. Målet er, at flere oplever overgangen til det frivillige foreningsliv som tryk og meningsfuld.

Hvor og hvordan

Turene vil have udspring i de kommunale faciliteter og målrettes og tilbydes primært til borgere der er færdige eller i gang med et genoptrænings- eller rehabiliteringsforløb i kommunerne.

- Udvikling og realisering af gå- og vandreture tilpasses målgruppernes formåen og behov.
- Det gælder for alle ruterne, at de tilpasses i længe og sværhedsgrad.

- Der udvikles 2-4 velegnede og forskellige vandreture ved hver lokalitet afhængig af de lokale muligheder.
- Turene vil som udgangspunkt ikke være en del af borgerens kommunale forløb, men skal betragtes som et hensynstagende supplement der skal tilgodese de udfordringer som borgerne kæmper med, så de dermed motiveres til en ny aktiv livsstil.

Målgruppe

Målgruppen vil på forskellig vis primært repræsentere senior-målgrupperne hos de kommunale samarbejdspartnere, der indgår i projektet og som hver især vil have til opgave at brobygge borgere til gå aktiviteterne. Afhængigt af antallet af tilmeldte borgere vil det, i dialog med samarbejdspartnere, løbende blive vurderet hvorvidt de enkelte tilbud kan suppleres med bydelenes/ kommunernes øvrige beboere for at sikre et bæredygtigt grundlag.

Målgrupper hos de respektive samarbejdspartnere i første pilotfase:

Center for Diabetes og Hjertesygdomme / Center for Lungesygdomme: Borgere med svær overvægt, der deltager i et "Vægt i Balance"-forløb/ Borgere i et rehabiliteringsforløb for: Type-2 diabetes, Hjertesygdom, Lungesygdom.

Center for Kræft og Sundhed: Københavnerne der har eller har haft kræftsygdom samt deres pårørende

Center for Genoptræning Vesterbro/ "Det gode ældreliv": Ældre borgere i genoptræningsforløb der vurderes værende ensomme

Projektet Social Henvisning: Socialt belastede ældre borgere i bydelene Vesterbro og Sydhavnen

Forankring

Forankring og udbredelse i Dansk Vandrelaug:

For at sikre en langsigtet og bæredygtig implementering af projektets aktiviteter vil vi arbejde målrettet med forankring i Dansk Vandrelaug (DVL) og udbredelse til resten af lokalafdelingerne. Dette vil ske gennem en kombination af kompetenceopbygning, vidensdeling og organisatorisk forankring.

Forankring hos de kommunale samarbejdspartnere:

Det er en forventning at de kommunale samarbejdspartnere på baggrund af den forskelligartede internt prioriterede indsats i projektperioden vil vurdere om projektets aktiviteter skal forankres efterfølgende med afsæt i projektets resultater.

Evaluerings/ Videns opsamling

Evalueringen vil fokusere på både kvantitative og kvalitative indikatorer og baseres på en kombination af spørgeskemaer, deltagerobservationer og interviews.

Målingerne vil blive foretaget at såvel Dansk Vandrelaug og af de kommunale samarbejdspartnere i overensstemmelse med deres ressourcer og prioritering. Indsamling og samskrivning m.m. sikres af Dansk Vandrelaug.

Rekruttering af turledere og deltagere

De kommunale sundhedsaktører vil have det primære ansvar for rekruttering af deltagere til gå-forløbene gennem de kommunale forløb. DVL vil have ansvaret for rekruttering for frivillige turledere gennem eksisterende interne netværk og nye eksterne netværk og platforme.

Partnerskaber og rollefordeling

Projektet udføres i tæt samarbejde med de involverede kommunale sundhedsaktører og med de lokale DVL-afdelinger

Hvorfor partnerskab mellem DVL og kommunale sundhedsaktører

DVL har næsten 100 års erfaring med at planlægge og afholde vandreture af både kortere og længere varighed, hvor fællesskab og gode oplevelser er i fokus. DVL råder over et stort korps af frivillige turledere med stærke faglige kompetencer og stor interesse inden for sundhed, natur, og socialt fællesskab.

De involverede kommunale sundhedsaktører er hver især garant for stærke sundhedsfaglige og sundhedspædagogiske kompetencer og de har et indgående kendskab til målgruppernes behov og udfordringer, implementering af fysisk aktivitet i rehabiliteringsforløb og i brobygning.

Samarbejde på lokalt niveau

De frivillige i de involverede lokale DVL-afdelinger får en helt central rolle i såvel udvikling, udførelse, evaluering, løbende tilretning og forankring

National koordinering

Projektet er organisatorisk forankret med projektledelse i Dansk Vandrelaug med løbende koordinering med alle involverede parter. Projektledelsen vil i samarbejde med de øvrige partnere have ansvaret for projektets udvikling, afvikling, evaluering/ vidensopsamling og afrapportering til Nordea – fonden m.fl.

Roller og bidrag

Dansk Vandrelaug varetager:

- Servicering af projektgruppe bestående af kommunale interessenter
- Projektledelse
- Økonomiansvar
- Kortlægning og gennemførelse af aktiviteter
- Rekruttering af turledere og holdledere
- Uddannelse og motivation af hold - og turledere
- Udarbejdelse af kommunikationsfolder til alle bydele
- Effektmåling, evaluering og sammenfatning af afrapportering

De kommunale aktører varetager:

- "Faglig påklædning" af turledere med fokus på sundhed
- Rekruttering og udslusning af borgere til aktiviteterne
- Opsamling af erfaringer og videreformidling af disse til DVL
- Registrering af borgere der henvises til aktiviteterne
- Mulighed for deltagelse af sundhedsfagligt personale i nogle af gåturene
- Deltagelse i projektgruppe sammen med frivillige og projektledelse
- Videndeling og supervision

Uddannelse og kompetenceopbygning

I projektet vil DVL tilbyde de frivillige, kompetence opbyggende kurser som sikrer varetagelsen af kvalificerede turaktiviteter

I projektet vil sundhedsaktørerne tilbyde de frivillige basisviden vedrørende særlige sundhedshensyn for målgrupperne samt løbende supervision

Metode

DVL ser "Fælles skridt" som et udvidet pilotprojekt- og metodeudviklings- og implementeringsprojekt. Projektet forventes at give Dansk Vandrelaug stor konkret viden om organisering af en tværfaglig kommunal samarbejdsindsats med fokus på sundhed, at det vil kunne danne grundlag for efterfølgende national udbredelse til endnu flere lokalafdelinger i DVL og kommuner.

Kommunikation og markedsføring

Kommunikation og markedsføring vil have til primært formål at rekruttere deltagere og frivillige turledere og vil derfor løbende udvikles og tilpasses disse to rekrutteringsopgaver

Effekt/ succeskriterier

For at sikre, at projektet opnår de ønskede resultater og skaber varig værdi for deltagerne, vil vi gennemføre en struktureret effektmåling.

Indikatorer for succes – eksemplificeret ved den københavnske pilotfase:

Effektmålingen vil tage udgangspunkt i følgende:

- 6500-7000 antal deltagere i gå-aktiviteter
- 100 nye frivillige turledere
- 6-8 lokalafdelinger udbyder Fælles Skridt, og tilbud omkring vandring og mental sundhed
- "Fælles skridt" kombinerer DVL's stærke frivilligkultur med fremme af trivsel og fællesskab.

Koncept: Naturvandring

Baggrund

Dansk Vandrelaug (DVL) og Naturvejledning Danmark (NVDK) har i fællesskab identificeret et behov for at styrke borgernes indsigt i natur og landskab gennem deltagelse i lokale vandreaktiviteter. Med afsæt i stigende pres på naturen og menneskers voksende afstand til den omgivende natur, ønsker parterne at fremme naturdannelse og skabe platforme for samtale om fremtidens naturforvaltning.

Den brændende platform

Det danske landskab er under transformation. Klimaforandringer, tab af biodiversitet og byudvikling sætter pres på naturen. Samtidig er der igangsat store nationale initiativer som Den Grønne trepart og etableringen af naturnationalparker, der skal imødegå disse udfordringer. Samtidigt ser vi en stigende rekreativ interesse for naturen, men også en oplevet afstand til den blandt mange borgere. Der er behov for indsatser, der genetablerer forbindelsen mellem mennesker og natur.

Begrebet Naturdannelse

Naturdannelse er et begreb som har fået fodfæste blandt en bred skare af naturformidlere i Danmark, fra naturvejledere over pædagoger, friluftvejledere, naturterapeuter, Natur- og kulturformidlere, foreningsaktive i friluft- og naturforeninger og mange andre. Det kan bl.a. ses som en modreaktion på, at vi som individer fjerner os mere og mere fra det naturgrundlag, som vi intuitivt godt ved er en nødvendig og uadskillelig del af hvem vi er som mennesker.

Men interessen for naturdannelse skal også anskues på samfundsniveau, som en grundforudsætning for løsningen af nogle af de overordnede udfordringer ("wicked problems"), vi står over for. Biodiversitetskrisen, klimakrisen og ressourceproblemer har alle rod i, at vi grundlæggende ikke er i samklang med den natur, som er forudsætningen for et bæredygtigt globalt samfund.

Naturdannelse er en relativt ny begrebsdannelse, som for alvor fik form med rapporten "Børns Naturdannelse" (Center for Børn og Natur, 2021). I rapporten lanceres en model bestående af 5 elementer som er centrale for at skabe naturdannelse eller naturforbundethed: Det materielle, det erfaringsbaserede, det kognitive, det følelsesmæssige og det filosofiske aspekt.

Siden rapporten udkom, er begrebet udmøntet i praksis i en række sammenhænge, men uden at disse sammenhænge er koordinerede, og uden at den teoretiske baggrund er omsat til praksis i en systematisk form.

Naturvejledning Danmark har som ambition at samle de mange forskellige aktører på området, for at sikre, at naturdannelse får de bedste vilkår for at udmøntes i praksis. Nærværende projekt er således et ambitiøst tiltag i retning af at integrere naturdannelse i friluftaktiviteten vandring, med efterfølgende muligheder for at adressere andre friluftaktiviteter.

NVDKs samlede ambition, inkl. allerede iværksatte initiativer for området Naturdannelse, er beskrevet under afsnittet om Naturvejledning Danmark nedenfor.

Vision/Idé

Projektet "Naturdannelsesvandring" vil fremme naturforståelse, handlekompetence og lokal forankring gennem tematiske vandring. Disse skal understøtte deltagernes naturdannelse og skubbe til den offentlige samtale om naturens rolle i vores samfund og fremtid. Projektet skal danne ramme om refleksion og læring og engagere både deltagere og frivillige i naturformidling og forvaltning.

Aktivitet (pilotfase/udbredelse)

Projektet opstartes i en pilotfase i udvalgte DVL-lokalafdelinger, der geografisk dækker både landdistrikter og bynære områder. Målet er at opnå en bred repræsentation af danske naturtyper og befolkningssammensætninger. Pilotfasen løber over det første år og involverer 6-8 lokalforeninger, som hver udvikler og gennemfører et koncept for "naturdannelsesvandring" med afsæt i deres lokale landskab, naturforvaltningsudfordringer og samarbejdspartnere.

Hver deltagende lokalafdeling gennemfører i pilotfasen:

- 3-5 temavandring á 3-10 km med indlagt formidling og refleksionsaktiviteter
- 1-2 workshops for deltagere med fokus på handlemuligheder (fx biodiversitet, stiftforvaltning, lokal naturpleje)
- Et kompetenceudviklingsforløb for lokale turledere i samarbejde med tilknyttede naturvejledere

I projektets anden og tredje år sker en udbredelse til øvrige DVL-afdelinger. Gennem opsamling af erfaringer, skabeloner, kommunikationspakker og erfaringsudveksling understøttes mindst 12-15 yderligere lokalforeninger i at igangsætte deres eget naturdannelsesforløb.

De samlede aktiviteter over hele projektperioden forventes at rumme:

- 8000-8500 antal deltagere i naturvandring
- 150-200 nye frivillige turledere
- Udbredning til 12-15 lokalafdelinger på landsplan
- Øget naturforståelse og handlekompetence hos deltagerne

Hvor og hvordan:

Aktiviteterne foregår på eksisterende stisystemer og naturområder i lokalområdet, herunder i og omkring skove, kyster, ådale, landbrugslandskaber og bynære grønne områder. Turene tilrettelægges i dialog med lodsejere, kommuner og naturvejledere for at sikre faglig kvalitet og adgang.

Formen på vandringerne varierer, men vil typisk kombinere:

- Fortælling om naturens forandring (fx biodiversitetskriser, klimaforandringer, naturpolitik)
- Deltagernes egne naturoplevelser, viden og erfaringer
- Refleksionsøvelser og fællesskabsopbyggende aktiviteter med fokus på og forvaltning af naturen
- Konkrete forslag til lokal handling eller engagement i DVL og naturforvaltning

Turene planlægges i årshjul, så der både tilbydes ture i sommer- og vinterhalvåret, og så forskellige sæsoners naturforandringer bliver en del af formidlingen.

Sådan foregår en naturvandring i praksis

En naturvandring planlægges og afholdes af en frivillig turleder i samarbejde med en lokal naturvejleder. Turene foregår i lokale naturområder – det kan være skove, kyster, enge, ådale eller bynære grønne zoner – og varer typisk 2–3 timer. Deltagerne er voksne borgere med interesse for natur og fællesskab, og grupperne består ofte af 15–30 personer.

Turene kombinerer guidet vandring med naturfaglig formidling, refleksionsøvelser og samtale. Naturvejlederen introducerer fx emner som biodiversitet, invasive arter eller klimaforandringer, mens turlederen faciliterer samtaler og sansebaserede aktiviteter.

Turene tilrettelægges med fokus på at fremme naturdannelse og skabe forankring i det konkrete landskab. Deltagerne inviteres til at opleve naturen med nye øjne – gennem øvelser som “gå med et spørgsmål”, “beskriv naturen uden navne” eller “se årstiden i detaljen”. Aktiviteterne styrker forbindelsen mellem individ og sted og lægger op til lokal handling. Nogle ture afsluttes med en konkret aktivitet, fx at registrere arter, give input til en lokal stiplan eller igangsætte naturpleje i samarbejde med lokale aktører. Målet er, at deltagerne forlader turen med større forbundethed til naturen – og en konkret lyst til at engagere sig i den.

Målgruppe

Primære målgrupper er alle borgere med interesse for natur og fællesskab. Sekundære målgrupper er nuværende og potentielle turledere og frivillige i DVL.

Forankring

Projektet forankres i DVLs eksisterende struktur af 20 lokalforeninger. Gennem kompetenceudvikling og medinddragelse sikres lokalt ejerskab og videreførelse. Naturvejledning Danmark bidrager med sidemandsoplæring, kurser for turledere og frivillige, kompetenceopbygning og netværk af fagprofessionelle naturvejledere.

Evaluerings/vidensopsamling

Der udvikles en evalueringsramme, som dokumenterer deltagernes udbytte og lokale effekter. Data indsamles gennem feedback, kvalitative interviews og erfaringsopsamling i lokalforeningerne. Resultater deles nationalt via vidensopsamling.

Rekruttering af turledere/deltagere

Rekruttering sker via DVLs og NVDKs eksisterende netværk, digitale platforme og lokale samarbejdspartnere. Der udvikles rekrutteringsmaterialer og kampagner med fokus på mangfoldighed og let tilgængelighed. Herudover sikres national markedsføring omkring nyt tilbud.

Partnerskaber / roller / DVL lokalafdelinger

Projektet er forankret i et strategisk partnerskab mellem Dansk Vandrelaug (DVL) og Naturvejledning Danmark (NVDK). De to organisationer supplerer hinanden med stærke kompetencer inden for hhv. organiseret friluftsliv og naturformidling og udgør tilsammen det nødvendige fundament for at realisere projektets ambitioner om naturdannelse, lokal forankring og folkelig oplysning.

Hvorfor netop disse to organisationer?

Dansk Vandrelaug er Danmarks ældste og største organisation for vandring med mere end 9.000 medlemmer fordelt på 20 lokalforeninger. DVL råder over et unikt netværk af frivillige turledere, der hver uge engagerer borgere i organiserede friluft aktiviteter over hele landet. Organisationen har stor erfaring med at skabe fællesskaber i naturen og med at udvikle nye turkoncepter, der kan engagere nye målgrupper.

DVL har desuden en stærk lokal forankring, hvilket sikrer mulighed for implementering og forankring af projektet i mange forskellige kontekster – fra landsby til storby.

Naturvejledning Danmark er den nationale sammenslutning af professionelle naturformidlere og har til formål at udvikle og understøtte naturdannelse, bæredygtighedsformidling og borgerengagement i naturen. NVDK er en platform for videndeling, efteruddannelse og kvalitetsudvikling inden for naturformidling og arbejder gennem sin kursusvirksomhed Naturakademiet målrettet med kompetenceopbygning i praksisfeltet. NVDK har direkte kontakt til ca. 500 aktive naturvejledere på tværs af hele landet og besidder dermed både den faglige og den pædagogiske ekspertise, der er nødvendig for at sikre formidlingens kvalitet og relevans i projektet.

NVDK har som en central del af sin strategi at styrke befolkningens naturdannelse. NVDK vil i årene 2025 til 2027 afholde 3 konferencer, som har "Naturdannelse i Praksis" som tema. Konferencerne har som formål at samle aktører om at udvikle praksis inden for naturdannelse. Derudover er NVDK en del af en arbejdsgruppe under Friluftsrådets, som skal afholde 3 seminarer om perspektiver i naturdannelse for friluftorganisationer.

Roller og bidrag

Dansk Vandrelaug bidrager med:

- Projektledelse og overordnet koordinering
- Rekruttering og støtte til lokalafdelinger
- Organisering og afholdelse af vandringer
- Udvikling og formidling af turkoncepter
- Rekruttering og opkvalificering af frivillige turledere
- Kommunikation og markedsføring gennem egne kanaler

Naturvejledning Danmark bidrager med:

1) Udvikling af et metodesæt/koncept: Naturdannelse under vandring

NVDK vil i samspil med DVLs lokalafdelinger udvikle og afprøve forskellige tiltag, som udvider vandringsaktiviteter med naturdannelsesperspektiver.

Aktiviteterne vil tage afsæt i Naturvejledning Danmarks aktuelle udviklingsarbejde med Naturdannelsesbegrebet, herunder de 5 elementer som udspænder begrebet naturdannelse¹ : Det materielle, det erfaringsbaserede, det kognitive, det følelsesmæssige og det filosofiske aspekt.

Aktiviteterne har som målsætning at

- Styrke deltagernes indsigt i den lokale natur
- Styrke deltagernes forståelse af miljømæssige og økologiske sammenhænge i naturen, herunder belyse lokale aspekter af biodiversitetskrise og klimaforandringer

1

[https://friluftsradet.dk/files/media/document/B%C3%B8rns Naturdannelse final rapport web 2021.pdf](https://friluftsradet.dk/files/media/document/B%C3%B8rns%20Naturdannelse%20final%20rapport%20web%202021.pdf)

- Styrke deltagernes mulighed for at opnå en dybere naturforbundethed
- Styrke samtaler mellem deltagerne og andre aktører i den lokale natur om natursyn og handlemuligheder til gavn for natur og friluftsliv
- Styrke deltagernes generelle handlekompetencer i relation til biodiversitet og klima

NVDK vil i udviklingen af konceptet trække på en række unikke fagligheder:

- Et udsnit af **foreningens medlemmer**, som er længst fremme med at arbejde med naturdannelse
- **Center for Børn og Natur**, som koordinerer forskning, praksis og policy – bl.a. med fokus på (børns) naturdannelse
- **Tanya Wünsche**, som er en af de fremmeste forskere i Danmark hvad angår *Nature Connectedness* (hvorudfra begrebet naturdannelse udspringer)
- **Friluftsrådets arbejdsgruppe for Naturdannelse i friluftorganisationer**, som afsøger behov og muligheder for at arbejde med naturdannelse i regi af forskellige friluft aktiviteter

Udviklingsarbejdet vil være funderet i samskabelse mellem NVDK, DVL's lokalforeninger og lokale naturvejledere

2) Kompetenceudvikling

Som forudsætning for den nyskabende tilgang til vandringer er der behov for kompetenceudvikling af DVLs frivillige turguider og de lokale naturvejledere

NVDK vil

- udvikle og afholde kurser for DVLs frivillige turguider om naturdannelse
- opkvalificere et korps af lokale naturvejledere, som kan indgå som sparringspartnere for lokale DVL-foreninger

3) Samskabende konceptudvikling

Konceptudviklingen er lagt an på, at projektet samler frivillige turguider og lokale naturvejledere i en række samskabelsesforløb. Denne fase udvikles yderligere ved projektstart

- koordinere "sidemandsoplæring" mellem naturvejledere og lokalforeningers aktiviteter, så udvikling af koncept-temaer, afholdelse af aktiviteter og forankring af læring kan ske i en og samme ombæring.

Samarbejde på lokalt niveau

Hver lokalforening i DVL, der deltager i projektet, indgår i et samarbejde med én eller flere lokale naturvejledere. Sammen planlægger og gennemfører de temavandringer og workshops med afsæt i lokale forhold, naturforvaltningsspørgsmål og deltagernes behov. Det sikrer både høj faglighed og lokalt ejerskab. De lokale partnerskaber kan desuden udvides med kommunale naturforvaltere, kulturinstitutioner eller grønne NGO'er.

National koordinering

På nationalt niveau koordineres indsatsen af en fælles projektgruppe med repræsentanter fra DVL og NVDK. Gruppen har ansvar for løbende erfaringsopsamling, fælles kommunikation, kursusplanlægning og dialog med andre relevante aktører som fx Danske Naturstier, Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

Uddannelse og kompetenceopbygning

Der udvikles og tilbydes et kursus i naturformidling til DVLs turledere og frivillige. Herudover etableres lokale sparringsfora og "sidemandsoplæring", hvor naturvejledere tilbyder DVL's frivillige kompetenceudvikling.

Metode

Projektet anvender en deltagerinddragende metode baseret på naturformidling, lokal forankring og refleksion. Vandringerne fungerer som levende læringsrum, hvor deltagerne aktivt bidrager med erfaringer og holdninger. Formidling kombineres med konkrete aktiviteter, fx kortlægning af lokal natur, debat og handlemuligheder.

Kommunikation og markedsføring

Kommunikationen sker via DVLs og NVDKs egne kanaler, lokale medier og sociale platforme. Projektet får en samlet visuel identitet og eget kommunikationskit til lokal brug. Markedsføringen kobles til aktuelle dagsordener som biodiversitet, friluftsliv og klima.

Effekt/succeskriterier

Projektets effekt måles på:

- Antal afholdt ture og deltagere
- Deltagernes oplevede øget naturforståelse og handlekompetence
- Antal uddannede turledere og nye frivillige
- Lokal dialog om natur og forvaltning
- Synlighed i medier og samarbejde med myndigheder og NGO'er

Delbudget

Projektets samlede budget forventes at udgøres af posterne:

- Udvikling og afvikling af lokale vandringer
- Kompetenceudvikling
- Kommunikation og markedsføring
- Projektledelse og administration
- Evaluerings og videndeling